

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Phrasal alternation in Kerinci

Ernanda, N.

Citation

Ernanda, N. (2017, May 23). *Phrasal alternation in Kerinci*. LOT dissertation series. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/49206>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/49206>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/49206> holds various files of this Leiden University dissertation

Author: Ernanda

Title: Phrasal alternation in Kerinci

Issue Date: 2017-05-23

Samenvatting in het Nederlands

Kerinci is een complex van tientallen dialecten/variëteiten die elk uiteindelijk zijn voortgekomen uit het Proto-Maleis. Deze variëteiten die onderling qua vorm sterk verschillen worden gesproken in het Kerinci-district van de provincie Jambi op Sumatra. Restanten van 19^e-eeuwse transmigraties vanuit Kerinci zijn nog te vinden in de Maleisische deelstaat Selangor.

De hier beschreven variëteit is die van Pondok Tinggi, een buurdorp van de districtshoofdstad Sungai Penuh. Het is van Sungai Penuh (waar een ander Kerinci-dialect wordt gesproken) gescheiden door een marktplaats waar Minangkabau de voertaal is. De meeste, zoniet alle sprekers van Pondok Tinggi Kerinci zijn polyglot: ze beheersen ook Minangkabaus en Indonesisch, al of niet met Kerinci karakteristieken, zoals een markante intonatie.

Vergeleken met de meer bekende variëteiten van het Maleis, inclusief het Indonesisch alias Standaard Maleis, kenmerkt een Kerinci-dialect zich door een drietal innovaties.

1. Alle suffixen zijn verdwenen. De enige uitzondering is het restant van een suffix *-an (-an is zeer frequent en productief in het Indonesisch), dat in een paar Kerinci woorden nog zichtbaar is als -n.
2. Voor vrijwel ieder Indonesisch lexeem heeft het moderne Kerinci twee vormen, in de literatuur bekend als *absolute* (ABS) en *oblique* (OBL). Deze verschillen in de reflectie van de laatste *-V(C) van een woord en komen systematisch voor bij nomina, adjectiva, verba en numeralia. Ze ontbreken bij pronomina, adverbia, funciewoorden, (recente) leenwoorden en een aantal derivatieve vormen.
3. Deze reflecties hebben bovendien twee varianten ontwikkeld, afhankelijk daarvan of ergens in het monomorfemische woord een niet geprenasaliseerde stemhebbende stop voorkwam of niet, in de literatuur respectievelijk *G-words* en *K-words* genoemd.

Als gevolg van deze innovaties, kan een Standaard Maleise eindlettergreep vier verschillende reflecties vertonen in een Kerinci dialect. Zo ook in Pondok Tinggi. De volgende Tabel geeft daar een voorbeeld van.

	PT (K-word)	Standaard Maleis	PT (G-word)	Standaard Maleis
*-ah	<i>tanah.A/tanoh.O</i>	<i>tanah</i> 'grond'	<i>muduah.A/mudoh.O</i>	<i>mudah</i> 'gemakkelijk'
*-i	<i>kupai.A/kupei.O</i>	<i>kopi</i> 'koffie'	<i>baloι.A/bali.O</i>	<i>beli</i> 'kopen'
*-u	<i>kajau.A/kajou.O</i>	<i>kayu</i> 'hout'	<i>bateu.A/batu.O</i>	<i>batu</i> 'steen'

De ABS-OBL oppositie is vermoedelijk ontstaan als gevolg van de typische Kerinci intonatie: een zwaar accent op laatste lettergreep van een frase, en een secundair accent op de laatste lettergreep van een woord, en met die intonatieverschillen gepaard gaande verschillende klankveranderingen

Frasen in Kerinci zijn *head-initial*. Ieder woord in het midden van een frase was dus nader gespecificeerd, en had daardoor een beperktere referentie dan een woord dat niet nader gespecificeerd was, ofwel op het eind stond van een frase. Er was daarmee een semantisch verschil tussen een woord op het eind van een frase (in de ABS-vorm) en hetzelfde woord in het midden van een frase (de OBL-vorm), en dit had tot gevolg dat OBL-vormen met de daarbij behorende specifiekere betekenis nu ook op het eind van een frase konden voorkomen.

Een OBL nomen of adjectief aan het eind van een frase impliceerde dat een bezitter van de referent van de betreffende frase kon worden afgeleid uit de context. Een OBL actieve werkwoordsvorm gaf aan dat er een object (patiens) uit de context viel af te leiden (of dat nu expliciet werd uitgedrukt of niet). Een OBL passieve werkwoordsvorm met het prefix *di-* impliceerde dat er sprake was van een specifieke 3^e persoons agens (al of niet expliciet genoemd in de onmiddellijk volgende context). Vergelijk de volgende voorbeelden met het woord voor 'tafel'.

- (1) *mijua* (*mijo)
 tafel.A
 'tafel' (in context ook generiek te interpreteren)
- (2) *mijo* (*mijua) *no*
 tafel.O
 'zijn/haar/de tafel'

- (3) *mijo* (*mijua)
 tafel.O
 ‘[zijn/haar/onze/de ...] tafel’ (de OBL-vorm geeft aan dat de referent van ‘tafel’ specifiek is)

In deze dissertatie worden vorm, functie en distributie van de ABS en OBL vormen in detail beschreven voor de diverse woordklassen waarvoor deze oppositie relevant is.

Hoofdstuk 1 geeft achtergrondinformatie over geografie, economie, cultuur, geschiedenis, taalgemeenschap, taalecologie en typologisch karakteristieken van Pondok Tinggi Kerinci. Hoofdstuk 2 behandelt de fonologie: inventaris en distributie van de fonemen, stress, minimale paren, etc. Hoofdstuk 3 geeft een uitputtend overzicht van de diverse reflecties van *-V(C) in ABS- en OBL-vormen, en in *G-words* en *K-words*. Hoofdstuk 4 behandelt de pronomina (die geen ABS-OBL oppositie vertonen), en hoofdstuk 5 nominale frasen en de distributie van ABS- en OBL-vormen daarbinnen, inclusief diverse uitzonderingen op de algemene regel, onder andere bij afgeleide nomina.

Hoofdstuk 6 beschrijft de adjectiva en adjectiefconstructies, en de ABS en OBL alternatieven en hun distributie. In hoofdstuk 7 worden de diverse categorieën van telwoorden behandeld, inclusief constructies met telwoorden en classificiers – ook hier met beschrijving van de functie, vorm en distributie van de ABS en OBL varianten. Hoofdstuk 8 over verbale constructies behandelt onder anderen verschillen m.b.t. valentie (mono-, bi- en trivalent; actief- en passief constructies) en hun syntactische eigenschappen, en tenslotte secundaire predicaten. Steeds wordt gedetailleerd beschreven hoe de distributie is van de ABS en OBL vormen, wat daarbij regelmaat is en wat uitzondering. Hoofdstuk 9 is een aanvulling op hoofdstuk 8. Het is een uitputtende beschrijving van derivatieve verbale constructies. Hoofdstuk 10 tenslotte is een samenvatting, hetwelk gevolgd wordt door een drietal appendices: teksten met vertaling, een PT Kerinci woordenlijst met Engelse glossen en een algemeen overzicht van de derivatieve morfologie.

Waar dat in de context ter sprake kan komen wordt een vergelijking gemaakt met parallelle verschijnselen in de twee andere Kerinci dialecten die in de literatuur in enig detail beschreven zijn, Sungai Penuh en Tanjung Pauh Mudik. Beide zijn typische variëteiten van Kerinci, maar hun reflecties van *-V(C), in de ABS- en OBL-posities en in K- en G-words verschillen in hoge mate. Ook de regels voor de distributie van de ABS en OBL vormen verschillen. Eén van de verschillen betreft de effecten van prefixatie op de laatste lettergreep van een woord: nasalisatie van de eerste (en enige) stemhebbende stop in een stam kan een G-word in een K-word veranderen.

Een prefix met een stemhebbende stop (zoals *di-* of *ba-*) verandert een K-word in een G-word. De verschillende dialecten hebben echter verschillende beperkende condities.

De conclusie moet zijn dat meer Kerinci variëteiten verdienen te worden beschreven, o.a. om de grenzen van Kerinci en Maleis te kunnen bepalen, de onstaansgeschiedenis van de opvallende diversiteit tussen de dialecten te reconstrueren, en om vast te stellen in hoeverre de in deze dissertatie beschreven “phrasal alternation” typologisch uniek is of parallellen vertoont in andere taalgroepen. Ten slotte: ook het gegeven dat de Kerinci variëteiten een lagere status hebben vis-à-vis het Indonesisch en het Minangkabaus en daardoor in hun voortbestaan bedreigd worden maakt documentatie urgent.